

**College van beroep
voor de examens**

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

UITSpraak 21 – 002

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake het beroep van

[naam] te [plaats], appellant,

tegen

de examencommissie van de Faculteit [X], verweerder.

Procesverloop

Appellant heeft het tentamen voor het vak [X] (hierna te noemen “het tentamen”) gedaan. Op 4 november 2020 is bekend gemaakt dat hij voor het tentamen het cijfer 7 heeft gehaald.

Op 10 december 2020 heeft appellant gevraagd om het tentamen met het cijfer 8 te waarderen dan wel om hem toestemming te verlenen voor deelname aan het hertentamen, waarbij dan het hoogst behaalde cijfer zou moeten gelden.

Op 5 januari 2021 heeft verweerder dit verzoek afgewezen.

Tegen dit besluit heeft appellant bij brief van 5 januari 2021 administratief beroep ingesteld. Hij heeft daarbij gevraagd om een voorlopige voorziening.

Op 9 januari 2021 heeft de voorzitter van het College bij wijze van voorlopige voorziening bepaald dat appellant hangende de beroeps-procedure op 20 januari 2021 het hertentamen [X] mag afleggen, zonder dat een “nadelig” resultaat

**Uitspraak
21-002**

Blad 2/10

invloed heeft op het reeds behaalde cijfer (7), met dien verstande dat het cijfer pas worden vrijgegeven nadat op het beroep is beslist.

Verweerder heeft het Collegelaten weten dat onderzocht is of een minnelijke schikking mogelijk was. Op 18 januari 2021 heeft een (online) gesprek plaatsgevonden. Een minnelijke schikking is tussen partijen niet bereikt.

Op 27 januari 2021 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 17 februari 2021 tijdens een (online) zitting van een kamer uit het College. Appellant was daarbij aanwezig. Namens verweerder waren aanwezig [naam], voorzitter van de facultaire examencommissie.

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Appellant volgt de bacheloropleiding [X].

Hij heeft online via ANS voor het tentamen [X] gemaakt en heeft op 4 november 2020 hiervoor het cijfer 7 behaald.

Op 20 januari 2021 heeft hij het hertentamen gemaakt. Aan dat hertentamen is nog geen cijfer toegekend.

2 – Het standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich op het standpunt dat een verzoek om een voldoende te willen herkansen uiterlijk op de 20^e dag na de bekendmaking van het cijfer moet worden gedaan. Appellant heeft het verzoek (vervat in het beroepschrift) op 10 december 2020 gedaan; de uitslag van het tentamen is op 4 november 2020 bekend gemaakt. Appellant is daarmee te laat met het indienen van het verzoek. Dit volgt uit de “regeling herkansing voldoende” zoals opgenomen in artikel 4.1.8 van de OER. De “regeling voldoende herkansen” houdt in dat een student gedurende zijn bachelor- en masteropleiding slechts één tentamen waarvoor een voldoende is behaald, mag herkansen.

Uitspraak

21-002

Blad 3/10

Verweerder mag slechts gebruiken van de bevoegdheid om een extra tentamenkans te geven, als de student toestemming heeft gekregen om een voldoende te herkansen, maar van die mogelijkheid wegens overmacht geen gebruik heeft kunnen maken. Dit volgt uit artikel 4.11.1 van de Regels en Richtlijnen van de examencommissie van de Faculteit [X]. In dat geval mag worden deelgenomen aan de eerstvolgende tentamen-gelegenheid. Er is hier volgens verweerder geen sprake van overmacht.

Volgens verweerder wijst het door appellant behaalde cijfer er bovendien niet op dat hij geen reële tentamengelegenheid heeft gehad. Er stond reeds bij aanvang van het tentamen een bewerkbaar Word-bestand op Bright-space. Appellant heeft abusievelijk op een knop geklikt, waarmee het antwoordformulier in een pdf-format verscheen. Het antwoordformulier was echter wel gewoon te openen bij het begin van het tentamen. De meeste studenten hebben dit ook zo gedaan. Een aantal studenten hebben op het pdf-bestand geklikt en hebben daarvan melding gedaan aan de examinerator. De examinerator heeft vervolgens na 4 minuten, om 13.04 uur, nogmaals een Word-versie van het antwoordformulier op Brightspace geplaatst. Om 13.04 uur is een melding via Brightspace gedaan hierover. De omstandigheid dat appellant 20 minuten tijd verloren heeft omdat hij eerst bij een huisgenoot te rade is gegaan en pas na vijftien minuten contact heeft gezocht met de examinerator en er vervolgens om 13.20 uur achter kwam dat het Word-formulier beschikbaar was, komt volgens verweerder voor zijn risico. Dit geldt ook voor de omstandigheid dat hij daardoor in paniek is geraakt. Het is de eigen verantwoordelijkheid van appellant dat hij niet eerder aan de bel heeft getrokken bij de examinerator. Op het voorblad bij het tentamen is ook aangegeven dat er bij problemen contact kan worden gezocht met de examinerator. Dan had de mogelijkheid bestaan om extra tijd voor het maken van het tentamen te krijgen.

3 – De gronden van het beroep

Appellant is het er niet eens mee eens dat hij de behaalde voldoende voor het vak [X] niet mag herkansen. In de mail van uSis, waarbij het cijfer bekend is gemaakt, staat een termijn van zes weken genoemd. Hij heeft het verzoek binnen die termijn ingediend.

Uitspraak

21-002

Blad 4/10

Appellant is van mening dat hij een hoger cijfer voor dit tentamen had kunnen halen. Door bijzondere omstandigheden heeft hij het tentamen niet op een normale manier kunnen afleggen. Het (juiste) antwoordformulier was pas vijf minuten ná de start van het tentamen online gekomen. Het nieuwe formulier heeft hij pas na een melding via Brightspace pas na 20 minuten ontdekt. Hij heeft daardoor te weinig tijd voor het tentamen gehad en heeft onder tijdsdruk/stress moeten werken. Hij heeft daardoor een verkeerde formule toegepast, waardoor het cijfer daardoor lager is uitgevallen dan wanneer hij de volle 120 minuten had kunnen benutten. Appellant vindt dat het tentamen met het cijfer 8 zou moeten worden beoordeeld.

Bovendien speelt volgens hem een rol dat wegens de Corona-beperkingen de tentamens nu online moeten worden gemaakt. Online tentamineren brengt ook technische problemen met zich, die er bij de reguliere wijze van tentamineren niet zouden zijn geweest. Dit was het eerste tentamen van het nieuwe collegejaar dat hij online via ANS maakte en appellant wilde daarvoor graag een goed cijfer halen in verband met de masteropleiding die hij wil gaan volgen.

Hij begrijpt niet waarom het pdf-bestand bij het tentamen te openen was. Dat heeft voor onnodige verwarring en tot tijdverlies geleid. Hij dacht eerst dat het aan hemzelf lag dat het niet mogelijk was om in het pdf-bestand te werken en heeft geprobeerd om dit om te zetten naar Word. Hij begrijpt niet waarom andere studenten in eerste instantie wel de Word-versie te zien kregen.

Bij de herkansing van het tentamen op 20 januari 2021 waren er weer problemen. Dat is toen opgelost door er extra tijd bij te geven. Hij heeft al een goed cijfer voor de paper en hoopt met een hoger cijfer voor het (her)tentamen een kans te maken op een 8.

**Uitspraak
21-002**

Blad 5/10

4 – Relevante regelgeving

In de Onderwijs- en examenregeling voor de bacheloropleiding [X] van de Faculteit [X] (de “OER”) is – voor zover van belang – het volgende bepaald:

Artikel 4.1.1

Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden die in dat jaar worden aangeboden. Voor praktische oefeningen bepaalt de examencommissie de wijze van herkansing.

Artikel 4.1.5.1

Toelating tot c.q. deelname aan een tentamengelegenheid kan door regels van de examencommissie aan voorwaarden verbonden zijn. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.

Artikel 4.1.6

In bijzondere gevallen kan de examencommissie een student op diens verzoek in afwijking van artikel 4.1.1 een extra tentamengelegenheid toestaan.

Artikel 4.1.7

Indien het tentamen verbonden aan een onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd, en een student neemt daaraan zonder toestemming van de examencommissie opnieuw deel, dan wordt het resultaat van het laatst afgelegde tentamen niet beoordeeld.

Artikel 4.1.8.1

In afwijking van artikel 4.1.7 kan de student onder voorwaarden en op zijn verzoek gedurende de opleiding bij bepaalde onderwijseenheden van de postpropedeutische fase één met goed gevolg afgelegd tentamen herkansen.

Herkansing kan:

- indien de student bij de eerste keer dat hij aan het tentamen van een bepaalde onderwijseenheid deelneemt dit tentamen met goed gevolg heeft afgelegd, én
- deze eerste deelname heeft plaatsgevonden bij de eerste tentamen-gelegenheid in het studiejaar. De herkansing vindt plaats bij de tweede tentamengelegenheid

Uitspraak
21-002
Blad 6/10

van de betreffende onderwijseenheid in hetzelfde studiejaar. (vgl. art. 4.1.1) Het gebruik van deze mogelijkheid wordt aangetekend in het persoonsdossier van de student.

Artikel 4.1.8.2

De herkansing als bedoeld in artikel 4.1.8.1 is uitsluitend mogelijk voor bepaalde tentamens die tevens een eindtentamen zijn en waarvoor inschrijving verplicht is (vgl. art. 3.4.1.1). De Studiegids vermeldt welke tentamens (eindtentamens) op grond van dit artikel kunnen worden herkanst.

Artikel 4.1.8.3

Het verzoek dient uiterlijk op de 20e kalenderdag na bekendmaking van de uitslag van het met goed gevolg afgelegd tentamen bij de facultaire onderwijsadministratie te zijn ingediend. Vindt de tweede tentamengelegenheid binnen de termijn van 20 kalenderdagen plaats, dan dient het verzoek uiterlijk op de werkdag voorafgaand aan de tweede tentamengelegenheid bij de facultaire onderwijsadministratie te zijn ingediend. De onderwijsadministratie stelt hiertoe een verplicht voorgeschreven aanvraagformulier vast. Met het indienen van het aanvraagformulier is het recht op de eenmalige herkansing benut.

Artikel 4.1.8.5

Bij deelname aan de herkansing van een met goed gevolg afgelegd tentamen als bedoeld in artikel 4.1.8.1 komt de later behaalde uitslag in de plaats van de eerder behaalde uitslag. Indien deze uitslag lager is dan een 6,0, heeft dit (dus) het verlies van de behaalde EC van de daaraan verbonden onderwijs-eenheid tot gevolg. Tevens bestaat in dat geval voor de betreffende onderwijseenheid geen recht op een individuele herkansing als bedoeld in artikel 4.8 van de Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens bachelor-opleidingen van de Faculteit [X] voorafgaand aan de eerste tentamengelegenheid van dat vak in het daaropvolgende studiejaar.

In de Regels en Richtlijnen tentamens en examens van de examencommissie van de Faculteit [X] voor de bacheloropleiding [X] (hierna te noemen "R&R") is – voor zover van belang – het volgende bepaald:

Uitspraak
21-002
Blad 7/10

Artikel 4.11.1.1

Indien een student op grond van artikel 4.1.8.1 tot en met 4.1.8.3 van de OER gerechtigd was een voldoende [X] te herkansen, maar als gevolg van aantoonbare overmacht niet in staat is geweest van dit recht gebruik te maken, kan de examencommissie hem toestemming verlenen om deel te nemen aan de eerstvolgende reguliere tentamen gelegenheid.

Artikel 4.11.1.2

De artikelen 4.1.7, 4.1.8.4, 4.1.8.6 en 4.1.8.7 OER zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.1.1

Indien in bijzondere gevallen onverkorte toepassing van hetgeen in deze regels en richtlijnen is bepaald tot evidente onbillijkheid leidt, kan de examencommissie anders besluiten.

Artikel 9.1.2

In gevallen waarin deze regels en richtlijnen niet voorzien beslist de examencommissie.

In de E-studiegids is voor de toetsing van het vak [X] bepaald:

Toetsvorm(en)

- Schriftelijk tentamen

Regeling herkansen voldoende

Op dit vak is de regeling herkansen voldoende van toepassing (artikel 4.1.8.1 e.v. OER) voor zover dit vak onderdeel uitmaakt van het verplicht curriculum van de opleiding (d.w.z. geen vrij keuzevak). Studenten die bij de eerste kans een voldoende eindcijfer hebben behaald, kunnen onder bepaalde voorwaarden het schriftelijke (eind)tentamen opnieuw afleggen op het reguliere herkansingsmoment. Om een voldoende te kunnen herkansen, dienen studenten eerst om toestemming te vragen bij het OIC. Kijk voor meer informatie op de studentensite onder 'Inschrijven voor vakken en tentamens' > 'Toestemming voldoende herkansen'.

**Uitspraak
21-002**

Blad 8/10

5 – Overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

In geschil is de vraag of verweerder op juiste gronden het verzoek van appelland om te mogen deelnemen aan het hertentamen, heeft afgewezen.

Het College stelt vast dat tussen partijen niet in geschil is dat tijdens het tentamen het antwoordformulier (tevens) in een pdf-versie was te openen. Een aantal studenten, waaronder appelland, heeft in plaats van de Word-versie deze pdf-versie geopend. De pdf-versie kon niet gebruikt worden voor de beantwoording van de tentamenvragen.

Het College ziet niet de noodzaak in waarom de pdf-versie bij dit tentamen aan te klikken was. Dit is verwarrend en heeft bij appelland geleid tot tijdverlies en daarmee stress. Hij is daardoor van de 2 uur die voor het tentamen staat onnodig 15 minuten kwijt geraakt. Appelland heeft eerst geprobeerd om dit zelf te herstellen door het pdf-bestand te converteren naar Word, maar dit is niet gelukt. Na een kwartier heeft hij per mail contact opgenomen met de docent.

Het College overweegt dat de examiner in eerste instantie een antwoordformulier in een pdf-versie bij het tentamen heeft gevoegd, dat daarvoor niet geschikt was. De omstandigheid dat de examiner dit kort na aanvang van het tentamen om 13.04 uur heeft hersteld door een nieuw Word-bestand op Brightspace te plaatsen en daarvan melding te doen, dient niet ten nadele van de student te komen. Doordat het pdf-document te openen was, maar niet bedoeld was om daarop de antwoorden te vermelden, is een verwarrende situatie ontstaan.

Het College overweegt dat het de keuze van verweerder is geweest om het tentamen af te nemen in de vorm van een online tentamen in plaats van een schriftelijk tentamen. Ook heeft verweerder gekozen voor een bepaald programma om het tentamen af te nemen. Het College is daarom van oordeel dat

**Uitspraak
21-002**

Blad 9/10

een fout bij dit tentamen door (onnodig) de pdf-versie toegankelijk te maken niet ten nadele van een student mag werken. Dit betekent dat het aan verweerder is de gevolgen van deze fout te compenseren.

Het College merkt op dat ook verweerder op zich van mening is dat de nadelige gevolgen van een fout in het online-programma bij het tentamen niet voor rekening van een student mag komen, omdat – zoals appellant ter zitting heeft gesteld – ook bij het hertentamen zich fouten voordeden, die er toe hebben geleid dat er extra tijd werd toegekend om het tentamen te maken. Dit betekent dat de eerste kans voor het tentamen voor appellant geen volwaardige eerste kans is geweest. Aan het tentamen kan hierna voor het eerst pas weer in het collegejaar 2021-2022 worden deelgenomen.

Gelet hierop is het College van oordeel dat er sprake is van bijzondere omstandigheden die aanleiding geven voor toepassing van de hardheidsclausule. Dit betekent dat het College verweerder zal opdragen om het hertentamen dat appellant op 20 januari 2021 heeft gemaakt, te laten beoordelen en het cijfer hiervoor vrij te geven en aan appellant bekend te maken. Appellant heeft geen volwaardige eerste kans gehad om het tentamen te maken.

Onder deze omstandigheden, waar appellant reeds een 7 haalde voor het tentamen, en op 20 januari 2021 het hertentamen heeft gemaakt, ziet het College aanleiding om te oordelen dat in dit geval het hoogst behaalde cijfer van de twee tentamens blijft staan. Dit betekent dat het beroep is gegrond en het besluit van 5 januari 2021 wordt vernietigd.

Uitspraak
21-002

Blad 10/10

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt het besluit van 5 januari 2021;
- III. draagt verweerder op om het door appellant op 20 januari 2021 gemaakte hertentamen te laten beoordelen en hiervoor een cijfer te laten toekennen en aan appellant bekend maken;
- IV. bepaalt dat het hoogst behaalde cijfer van de twee tentamens als resultaat wordt vastgesteld.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr.drs. H.M. Braam (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, dr. J.J. Hylkema, M.C. Klink BA LLB en M. van der Veer Msc (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. I.L. Schretlen.

mr.drs. H.M. Braam
voorzitter

mr. I.L. Schretlen,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: